

ASTRONOMICKÁ POZOROVÁNÍ

Astronomická pozorování pro veřejnost – **BŘEZEN:**

PONDĚLÍ * ÚTERÝ * STŘEDA * ČTVRTEK * PÁTEK

v 19:00 hodin (od 30. března ve 20:30)

Program pozorování:

Měsíc – od 1. do 10. března a od 27. do 31. března

Venuše – po celý měsíc

Hvězdy a vícenásobné hvězdné systémy – po celý měsíc

Hvězdokupy, mlhoviny, galaxie – neruší-li svým svitem Měsíc

Vstupné: dospělí 50,- Kč, mládež 40,- Kč

PŘIPRAVUJEME

Sobota 7. března ve 14:00 hodin

TAJEMSTVÍ DUHY

Zveme rodiče s dětmi na program, ve kterém se zábavnou a hravou formou seznámí se světlem kolem nás. Nejprve si krátce povíme o vlastnostech světla a způsobech jeho vzniku. Následně si společně sestavíme přístroj umožňující nahlédnout za oponu duhy a do světa barev trochu jiným způsobem. Objevíme spektrální čáry různých světelných zdrojů jako jsou úsporné nebo LED žárovky. Prozkoumáme světlo vyzářené různými plyny (vodík, helium, dusík), sloučeninami i kovem.

Vyzkoušíme, co udělá sůl v plameni svíčky.

Na závěr pro vás chystáme překvapení v podobě pohledu do vnitřní struktury pevné látky.

Na akci je **nutná rezervace** na telefonním čísle 571 611 928 nebo na e-mailu info@astrovm.cz.

Rezervace je platná po potvrzení z naší strany.

Vstupné: dospělí 50,- Kč, mládež 40,- Kč

AKCE

Pátek 13. března od 16:00 hodin a od 17:00 hodin

POJĎTE S NÁMI DO HLOUBKY aneb od těžby nafty až po geoturistiku

Informační a motivační akci pořádá **13. března 2020** Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. ve spolupráci s Katedrou geologického inženýrství HGF VŠB-TUO.

Dozvíte se o tom, k čemu nám jsou vědy o Zemi a jak dobře se dají uplatnit v praxi. Dále vás provedeme expozicemi neživé přírody včetně nové expozice o průzkumu a těžbě nafty v příhraniční oblasti. Připravili jsme pro vás praktické úkoly, malé experimenty a také zajímavé geologické vzorky. A navíc... pokud budou příznivé podmínky, pokusíme se provést ruční průzkumný vrt do hloubky téměř 8 metrů.

Představíme Vám zajímavé a překvapivě různorodé obory, které můžete studovat na Hornicko-geologické fakultě VŠB-TUO Ostrava. Od klasické geologie, přes inženýrskou geologii, až po velmi atraktivní geovědní turistiku a řadu dalších oborů.

Akci připravili odborní pracovníci hvězdárny, studenti, pedagogové a výzkumní pracovníci Hornicko-geologické fakulty VŠB-TUO v Ostravě.

Přijďte se podívat, pobavit, zkusit si i něco praktického, strávít pohodový čas a případně popřemýšlet o své další kariéře a profesní či zájmové budoucnosti.

PRO ŠKOLY: od 8:00 hodin do 13:00 hodin

Organizované skupiny zájemců (středoškolské školní skupiny) si mohou dohodnout čas své návštěvy na telefonním čísle 571 611 928 případně na emailu hvezdarna@astrovm.cz.

PRO VEŘEJNOST: od 16:00 hodin a od 17:00 hodin

Akce je určena zájemcům o vědy o Zemi, moderní technologii, neživou přírodu, ale také geoturistiku, přírodní zajímavosti či technické památky.

Vstupné: zdarma

PŘIPRAVUJEME

Sobota 28. března ve 14:00 hodin

VELIKONOCE NA HVĚZDÁRNĚ

Zveme rodiče s dětmi na hvězdárnu na program, ve kterém společně přivítáme jaro, popovídáme si o velikonočních zvycích a symbolech, zjistíme, proč má Měsíc více tváří, jestli i v hlubokém vesmíru máme vajíčka, kuřátka či beránka.

Na závěr si společně vytvoříme velikonoční ozdobu.

V případě pěkného počasí se vydáme k dalekohledu a podíváme se na Slunce, popř. si zahrajeme venku naše nové astronomické hry.

Na akci je **nutná rezervace** na telefonním čísle 571 611 928 nebo na e-mailu info@astrovm.cz.

Rezervace je platná po potvrzení z naší strany.

Vstupné: dospělí 50,- Kč, mládež 40,- Kč

90 LET BALLNEROVY HVĚZDÁRNY

K příležitosti 90. výročí postavení Ballnerovy hvězdárny na Stínadlech ve Valašském Meziříčí byl připraven seriál zpráv ze života jejího tvůrce a provozovatele, amatérského astronoma a muže mnoha dalších zájmů Antonína Ballnera (1900-1972).

Zpráva č. 9: Amatérský astronom 1940

V úvodu dnešního dílu si dovolím připomenout i 120. výročí narození Antonína Ballnera. K této události došlo (dle tradice) ve Vídni dne 20. 2. 1900.

1940: V době dramatických dějinných událostí jako pád Francie a bitva o Británii se ve Valašském Meziříčí domlouvalo založení vzdělávací astronomické společnosti. Její jádro měli tvořit místní členové ČASu a další zájemci o amatérský astronomický ruch. Na konci roku 1940 se k místním hvězdářům hlásilo 15 osob a to jmenovitě: Ballner, Bártek, Baroš, Bublík, Godula, Churý, Krut'a, Křenková, Macešek, Pícha, Randýsek, Rosák, Vajgl,

Zahradníček a Žilinský. Předsedou byl zvolen Josef Randýšek a kronikářkou a zapisovatelkou všeho dění byla pověřena sl. Křenková: "Od roku 1940 vede... pečlivě a svědomitě zápisy o činnosti kroužku, takže další částí kroniky jest mnohem přesnější a spolehlivější než tyto mé vzpomínky."

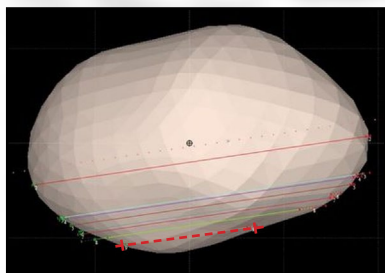
Rok 1940 byl mimořádný i z důvodu příchodu Josefa Vajgla, který bude v budoucnosti mnohokrát vzpomínán jako skvělý konstruktér optických částí astronomických teleskopů. Prvním zmiňovaným dílem je reflektor typu Newton o průměru zrcadla 15 cm. Ten byl zhotoven z komponent dodaných vícero členy.

(Mgr. Radek Kraus, Hvězdárna Valašské Meziříčí)

AKTUALITY

Planetka Sylvia opět zakryla hvězdu

V pondělí 10. února 2020 došlo nad Evropou opět k zákrytu hvězdy planetkou Sylvia. Tentokrát jasnější planetka (12,6 mag) zakrývala slabší hvězdu (14,5 mag), takže se jednalo o mnohem náročnější pozorování.

Planetka Sylvia - orientace při zákrytu 10. února 2020, rozměry řezu 358,3 km x 178,6 km. Čárkovaně je vyznačeno naše pozorování.

Většina nahlášených stanic (celkem 42) nemohla vzhledem ke špatným povětrnostním podmínkám pozorovat. Nám však přálo štěstí.

Pozorovali jsme teleskopem Newton 254/1200 mm a kamerou QHY 174 GPS Cooled. Zákryt nastal ve 21:46:05,58 s a skončil 21:46:16,86 (s chybou +/- 0,43 s). Naše stanoviště se nacházelo v blízkosti okraje stínu, proto doba trvání zákrytu byla jen 11,28 s +/- 0,53 s. Jasnost během zákrytu poklesla jen o 0,15 mag. Dosud dorazilo a bylo zpracováno 8 pozitivních pozorování tohoto úkazu: 1 z Česka (HVM) a 7 z Velké Británie. Zákryt hvězdy měsíci planetky nebyl tentokrát pozorován.

Výsledky a celkové zpracování jsou k dispozici na stránkách Euraster.net (www.euraster.net/results/2020/index.html#0210-87), podrobnosti o pozorování se dočtete v článku na našem webu www.astrovm.cz/cz/odborna-cinnost/vysledky-pozorovani/

(P. Zelený, Hvězdárna Valašské Meziříčí, upravil J. Srba)

INFORMACE

Začátek astronomického jara

Jarní rovnodennost nastává 20. března 2020 ve 4:49 SEČ (Slunce vstupuje do znamení Berana), na severní polokouli začíná astronomické jaro. V okamžiku jarní rovnodennosti Slunce prochází nebeským rovníkem (přechází z jižní polokoule na polokouli severní), den i noc jsou stejně dlouhé.

Letní čas v České republice

V neděli 29. března 2020 přecházíme na letní čas. Ve dvě hodiny středoevropského času (SEČ) se posune časový údaj na třetí hodinu středoevropského letního času (SELČ). Noc bude tedy o jednu hodinu kratší.

POZORUJTE

Fáze Měsíce v březnu 2020

První čtvrt' nastává 2. března ve 20:57 SEČ, úplněk 9. března v 18:48 SEČ, poslední čtvrt' 16. března v 10:34 SEČ a nov 24. března v 10:28 SEČ.

NA ÚVODNÍ STRANĚ

Betelgeuse pohledem dalekohledu VLT

Hvězda Betelgeuse, nápadná stálice souhvězdí Orion, zeslábla během roku 2019 na 36 % své běžné jasnosti (únor 2020). Astronomové ESO pozorovali Betelgeuse dalekohledem VLT a přístrojem SPHERE. Snímky srovnávají vzhled hvězdy v lednu 2019 (před poklesem jasnosti) a v prosinci 2019 (během poklesu). Podle posledních měření začala Betelgeuse v únoru opět 2020 zjasňovat.

(podle <https://www.eso.org/public/news/eso2003/> upravil J. Srba)

PROGRAMOVÝ ZPRÁVODAJ HVĚZDÁRNY VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ, PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZLÍNSKÉHO KRAJE A VALAŠSKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI

Vydává Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.: Vsetinská 78, 757 01 Valašské Meziříčí
tel./fax: 571 611 928; E-mail: info@astrovm.cz; URL: www.astrovm.cz

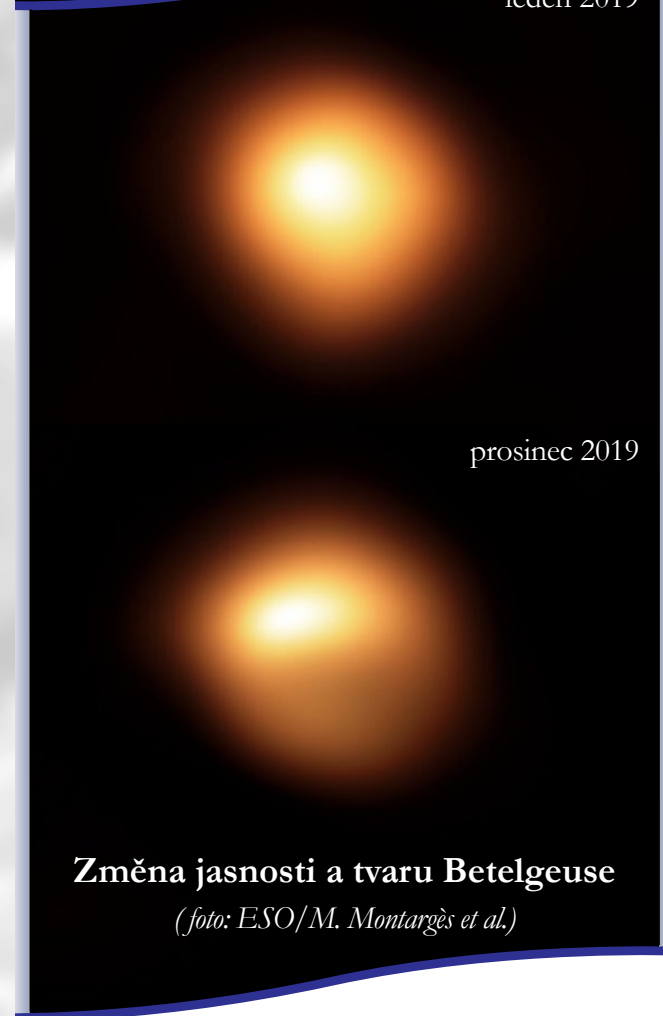
Sazba a tisk: Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.

HVĚZDÁRNA
VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ
BŘEZEN 2020

leden 2019

prosinec 2019

Změna jasnosti a tvaru Betelgeuse

(foto: ESO/M. Montargès et al.)

www.astrovm.cz